

Föreningen Sveriges Vattenkraftskommuner och -regioner FSV
c/o Anders Wikström, sekreterare
Sörbo Grönstavägen 5681
821 93 Bollnäs
anders.wikstrom@bollnasbostader.se

Näringsdepartementet

n.registrator@regeringskansliet.se
n.remissier.hl@regeringskansliet.se

Remissyttrande över slutbetänkande från Landsbygdskommittén SOU 2017:1

Sammanfattning

- 1 Regionalisera fastighetsskatten på vattenkraftsanläggningar
- 2 Stoppa den i energiöverenskommelsen planerade nedtrappningen av fastighetsskatten på vattenkraftsanläggningar, alternativt inför någon form av naturresursskatt enligt norsk modell.
- 3 Se över och reformera den kommunala skatteutjämningen så att den speglar dagens läge och tar bort den orättvisa som idag råder i skattetryck mellan skogslänen och övriga Sverige
- 4 Använd åtminstone inledningsvis en del av de medel som med en regionaliserad fastighetsskatt på vattenkraftsanläggningar återförs till de kommuner och regioner där vattenkraften utvinns till genomförande av flera av landsbygdskommitténs förslag till åtgärder
- 5 Remittera fortsättningsvis alla statliga utredningar som på ett eller annat sätt rör skogslänen – Norrlandslänen, Dalarna och Värmland – till Föreningen Sveriges Vattenkraftskommuner och -regioner FSV

Motiv till ställningstagandet

Föreningen Sveriges Vattenkraftskommuner och -regioner (FSV) ser positivt på att det tagits ett samlat grepp om landsbygdsfrågorna. Det är dock mycket förvånande att frågorna kring återföring av medel från främst vattenkraftsutvinningen, men även från andra av landsbygdens naturresurser, enbart behandlas i förbigående utan någon som helst fördjupning. En återföring till de bygder av de medel som skapas av vattenkraftsutvinningen, exempelvis genom att fastighetsskatten på kraftanläggningarna regionaliseras, är en mycket viktig rättvisefråga. Befolkningen i de regioner och kommuner inom de sju skogslänen - Norrlandslänen, Dalarna och Värmland - beskattas idag primär- och landstingskommunalt årligen med storleksordningen **sju miljarder** mera än motsvarande antal människor genomsnittligt i övriga riket. Ingen lär kunna påstå att servicen i skogslänen är bättre än i övriga Sverige. Fastighetsskatten på kraftanläggningarna måste därför snarast regionaliseras och den del i energiöverenskommelsen som handlar om sänkning av nämnda skatt bör dras

tillbaka. Genom att regionalisera skatten på kraftanläggningar skulle man i ett slag lösa en stor del av de resursfrågor som måste lösas för att de förslag landsbygdskommittén lägger ska kunna genomföras. En sådan regionalisering skulle, förutom att lösa finansieringen av landsbygdskommitténs förslag, inte helt men till stor del utjämna dagens skillnad i skattetryck. Skulle det inte vara möjligt att ompröva nedtrappningen av fastighetsskatten måste det snarast utredas andra möjligheter till återföring av medel, exempelvis någon form av naturresursskatt enligt norsk modell. Kompensationen till vattenkraftskommunerna och regionerna måste rimligen hamna åtminstone i nivå med dagens fastighetsskatt på vattenkraftsanläggningarna.

Föreningen Sveriges Vattenkraftskommuner och –regioner FSV har idag medlemmar främst från de sju skogslänen och av de 23 kommuner som utredningen pekar ut som de kommuner i riket som är i behov av mest stöd är inte mindre än 14 medlemmar i FSV. Det är därför med stor förvåning vi i föreningen konstaterar att FSV inte finns med bland de över fyrahundra av regeringen utsedda remissinstanserna. Det är vår förhoppning och vårt krav att FSV fortsättningsvis blir remissinstans så snart utredningar som rör skogslänen ska remitteras.

Kommentarer och synpunkter på enskilda avsnitt

Avsnitt 2.1

Avsnittet inleds med en framtidsbedömning om att tillgången till naturresurser som jordbruksmark, skog, vatten m m kommer att bli viktigare i framtiden. Att detta sedan inte leder till några mera utvecklade tankar om hur dessa resurser, framförallt vattenkraften, ska komma de landsbygder där den utvinns tillgodo är beklagligt. Vi menar att här borde det varit självklart att frågan om återföring av medel från de resurser som utvinns tagits upp. Det är först när den befolkning som lever och verkar i dessa i så många avseenden trängda trakter kan se att de får något tillbaka av den resursutvinning som sker, som den kreativt och engagerat kan medverka till utveckling av de bygder den lever i. En effektiv utvinning och användning av landsbygdens naturresurser kommer i slutänden hela vårt land tillgodo.

Avsnitt 2.3.4

Det är positivt att kommittén har tagit till sig några av idéerna i den lyckade norska distriktspolitiken - bland annat de geografiskt differentierade arbetsgivaravgifterna och avskrivningen av studielån. Det är dock förvånande att man inte här tagit till sig kanske en av de allra viktigaste delarna av den norska politiken, nämligen återföringen av medel från vattenkraftsutbyggnaden. Sådana medel skulle i viss mån kompensera de kommuner och regioner, där vattenkraften utvinns, för de skador miljöingreppen orsakat och orsakar. Skador som försämrat fiske, renskötsel, turism m m, som negativt påverkat och påverkar livsbetingelserna för befolkning och företag i dessa kommuner och regioner. Givetvis ska, som även det norska stortinget uttalat, sådana medel vara kompensation för miljöingreppen, men åtminstone inledningsvis skulle en del av medlen kunna användas för att finansiera genomförandet av en del av kommitténs förslag.

Avsnitt 6.4.1

FSV ser mycket positivt på förslaget om översyn av det kommunala utjämnningssystemet och även att regeringen redan tillsatt en utredare med uppgift att se över systemet. FSV har tagit fram uppgifter som visar att dagens utjämnningssystem ger ett helt felaktigt resultat och därmed spelat ut sin roll i nuvarande form, FSVs beräkningar visar att befolkningen i de sju skogslänen – Norrlandslänet, Dalarna och Värmland - idag, om man tar hänsyn till både

primärkommunal- och landstingskatt, har en krona och nittio öre (1,90 kr) högre skatt per hundralapp. Detta innebär att de cirka 1,7 miljoner människorna som bor och verkar i dessa sju län skattar i storleksordningen **sju miljarder kronor per år** mera än motsvarande antal människor i riket i övrigt. Att man överhuvudtaget skulle ha en högre servicenivå i dessa sju län lär knappast någon kunna påstå.

Det är en utbredd missuppfattning att vattenkraftsutvinningen skulle vara en parameter i skatteutjämningsystemet. Det kan inte nog understrykas att så inte är fallet. Skulle det vara så skulle resultatet av utjämnningen vara ett helt annat och inte en merbeskattning på sju miljarder. Det är följaktligen inte en dag för tidigt att skatteutjämnningen får en mycket noggrann översyn med påföljande förändringar. Kanske det också i detta sammanhang bör påpekas att systemet bör byggas upp på ett sätt så att det blir begripligt, i alla sina delar, för flera än den mycket, mycket lilla klick som idag påstås begripa nuvarande system.

Avsnitt 7.1.4

Kommitténs förslag om utlokalisering av 10000 jobb stöds på allt sätt av FSV. De kommuner och regioner där vattenkraften utvinns hör definitivt till de trakter där statliga arbeten under de gångna årtiondena försvunnit i stort antal. Flera arbetstillfällen är avgörande för bygdernas överlevnad och vi vet att hög personallojalitet och låg personalomsättning kännetecknar landsbygdsområdena. Dessa faktorer är en mycket bra grund för en effektiv och högkvalitativ statlig verksamhet.

Avsnitten 8 och 9

FSV har i flera sammanhang påtalat den styvmoderliga behandling landsbygden, där föreningen har huvuddelen av sina medlemmar, utsätts för. Det är ingen tvekan om att det i dagens Sverige i första hands anläggs ett storstadsperspektiv och inte ett landsbygdsperspektiv i de flesta frågor. "Hela Sverige ska leva" är i de flesta fall endast en läpparnas bekännelse. Om kommitténs förslag kan ändra på detta är svårt att bedöma, men FSV ser positivt på den ansats kommittén gör med sina förslag. Om detta sedan kan råda bot på den bristande jämlikhet mellan stad och land som råder idag kan bara framtiden ge svar på, förutsatt att modet att förverkliga kommitténs förslag finns.

Övrigt

Föreningen Sveriges Vattenkraftskommuner och –regioner FSV arbetar partipolitiskt obundet för en återföring av medel från vattenkraftsutvinningen till de kommuner och regioner där vattenkraften byggts ut och utvinns. I grunden handlar detta om en kompensation för de skador vattenkraftsutbyggnaden förorsakat på miljö och näringsliv i de drabbade regionerna. Vi ser dock att de medel som skulle kunna återföras, t ex genom en regionalisering av fastighetsskatten på vattenkraftsanläggningarna, skulle kunna användas för finansiering av flera av de av kommittén föreslagna åtgärderna. Har Sverige råd med att sänka fastighetsskatten på vattenkraftsanläggningarna på det omfattande sätt som anges i energiöverenskommelsen borde landet ha råd med att istället styra dessa medel till utveckling, eller kanske snarare stoppad avveckling, av de landsbygder kommittéförslagen försöker värna. Avslutningsvis - Regionalisera fastighetsskatten på vattenkraftsanläggningarna och stoppa snarast energiöverenskommelsens skattesänkning på anläggningarna.

Bollnäs 2017-03-21

För Föreningen Sveriges Vattenkraftskommuner och -regioner FSV

Ingvar Persson
Ordförande

/

Anders Wikström
sekreterare